

Na podlagi petega odstavka 101. člena, osmega odstavka 101.a člena in šestega odstavka 103. člena ter za izvrševanje 8. točke drugega odstavka 74. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-1A, 48/12, 57/12 in 92/13) ministrica za okolje in prostor izdaja

PRAVILNIK

O OBRATOVALNEM MONITORINGU STANJA TAL

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

(1) Ta pravilnik določa za obratovalni monitoring stanja tal obseg, merila za izbiro parametrov, metodologijo vzorčenja in analiziranja vzorcev, vrednotenje vpliva onesnaževanja tal, vsebino poročila ter način in obliko evidentiranja in sporočanja podatkov o obratovalnem monitoringu stanja tal.

(2) Ta pravilnik določa vzorčna mesta, parametre in obseg obratovalnega monitoringa stanja tal zaradi ugotavljanja vpliva izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprave v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L št. 334 z dne 17. 12. 2010, str. 17), zadnjič popravljeno s Popravkom Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L št. 158 z dne 19. 6. 2012, str. 25).

(3) Ta pravilnik določa tudi podrobnejše tehnične pogoje, ki jih mora izpolnjevati izvajalec monitoringa za pridobitev pooblastila za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal in podrobnejše razloge za odvzem pooblastila za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal.

2. člen

(uporaba)

(1) Ta pravilnik se uporablja za obratovalni monitoring stanja tal zaradi ugotavljanja vpliva izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

(2) Ta pravilnik se uporablja tudi za obratovalni monitoring stanja tal, če gre za ugotavljanje vpliva izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprav, ki niso naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, če je to določeno s posebnim predpisom.

(3) Ta pravilnik se v delu, ki se nanaša na uporabo postopkov za izdelavo kemičnih analiz parametrov in na pooblaščen osebo, ki lahko izvaja vzorčenje zemeljskega izkopa in umetno pripravljene zemljine ter izdelava oceno kakovosti zemljine, uporablja tudi za izvajanje

zahtev v zvezi z vnosom odpadkov ali snovi, materialov ali proizvodov v ali na tla v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov.

3. člen

(izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. analiza osnovnih parametrov tal je analiza vzorca tal glede na osnovne parametre tal, ki so: suha snov, pH, elektroprevodnost, delež organske snovi, skupni dušik, izmenljivi fosfor, izmenljivi kalij, zrnavost tal (tekstura) in kationska izmenjalna kapaciteta;
2. antropogena tla so tla, ki so spremenjena zaradi človekovega spreminjanja lastnosti in sestave tal z namenom izboljšanja talnih lastnosti za kmetijsko rabo ali zaradi nasipavanja različnega materiala zaradi gradenj ali izvajanja dejavnosti (jalovina, gradbeni material, smeti ipd.);
3. enota vzorca je del tal, ki se ga odvzame v enkratnem delovnem postopku z opremo za jemanje vzorcev in je namenjen pripravi vzorca;
4. homogenizacija vzorca tal je postopek v laboratoriju, v katerem se z mešanjem vzorca tal zagotovijo homogene lastnosti celotnega vzorca tal;
5. horizont je plast v talnem profilu, ki je v glavnem vzporedna s talnim površjem in je nastala zaradi pedogenetskih dejavnikov (matična podlaga, podnebje, relief, čas, organizmi) in procesov. Horizonti se med seboj razlikujejo v eni ali več morfoloških, fizikalnih, kemijskih ali bioloških lastnostih (npr. po barvi, teksturi, prekoreninjenosti, kislosti);
6. izhodiščno poročilo je poročilo v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega;
7. izvajalec obratovalnega monitoringa je oseba, ki je vpisana v evidenco izvajalcev obratovalnega monitoringa stanja tal in ima pooblastilo iz 17. člena tega pravilnika;
8. laboratorijski suhi vzorec tal je vzorec tal po opravljenem postopku homogenizacije, sušenja pri 40 °C, drobljenja in sejanja na situ z odprtinami, velikimi 2 mm, in se ga uporabi za analizo v laboratoriju. Za parametre, za katere so v skladu s standardi za analize metode zahtevane manjše velikosti delcev, je treba vzorec dodatno zmleti do zahtevane velikosti;
9. laboratorijski sveži vzorec tal je vzorec tal po opravljenem postopku homogenizacije in se ga uporabi za analizo parametrov, za katere je v skladu s standardi za analize metode zahtevana uporaba svežih vzorcev;
10. matična podlaga je material mineralnega ali organskega izvora, iz katerega se v tlotvornih procesih razvijajo tla. Za opis matične podlage se kot strokovna podlaga uporablja Slovenska klasifikacija tal, ki je dostopna na spletni strani ministrstva, pristojnega za okolje (v nadaljnjem besedilu: Slovenska klasifikacija tal);
11. naprava je ena ali več premičnih ali nepremičnih tehnoloških enot, v katerih poteka en ali več tehnoloških procesov, oziroma je nepremična tehnološka enota, v kateri poteka ena ali več dejavnosti, ki lahko povzročajo onesnaževanje tal;

12. ničelno stanje tal je:

- stanje tal na bodočem območju naprave, na katerem še ni naprave oziroma se še ni izvajala dejavnost ('greenfield'), v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ali
- stanje tal na območju naprave, na katerem deluje ali je delovala naprava oziroma se ali se je izvajala dejavnost ('brownfield'), v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega;

13. območje naprave je območje v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega;

14. odvzemno mesto je mesto za odvzem posameznih enot vzorca tal na različnih globinah tal znotraj vzorčnega mesta;

15. predpriprava vzorca tal so vsi postopki, uporabljeni za pripravo talnega vzorca, ki omogoča izvajanje preiskav ali analiz;

16. profil tal je talni profil, ki je navpični presek tal od površine do matične podlage ali izbrane globine tal, določene v elaboratu iz 16. člena tega pravilnika. Izkopljemo ga zaradi ugotavljanja lastnosti in vrste tal ali vzorčenja talnih horizontov, na način, ki je opisan v Slovenski klasifikaciji tal;

17. rezervni vzorec tal je svež vzorec tal, ki je pripravljen ob homogenizaciji, namenjen preveritvi morebitnih nejasnosti pri meritvah ali interpretaciji analitskega rezultata pedoloških parametrov ali anorganskih nevarnih snovi;

18. sloj tal je plast tal, ki ne izkazuje pedogenetskih procesov. Nastane pod vplivom rečnih nanosov, pobočnih procesov ali izrazitega delovanja človeka (mešanje, nasipanje, odlaganje, prekrivanje itd.). Izraz sloj tal se uporablja tudi, kadar se opredeli samo globina tal, pri čemer sloj lahko zajema več horizontov;

19. tla so površinski del litosfere, ki ga sestavljajo mineralne in organske snovi, voda, zrak in živi organizmi. Za opis tal se kot strokovna podlaga uporablja Slovenska klasifikacija tal;

20. vzorčno mesto je geografsko določeno območje tal, kjer se odvzema vzorce tal za spremljanje parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal;

21. vzorec tal je sestavljen vzorec iz več enot tal, odvzetih na istem vzorčnem mestu;

22. zadevna nevarna snov je zadevna nevarna snov v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega;

23. zavezanec je povzročitelj obremenitve, ki mora kot upravljavec naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, zagotavljati obratovalni monitoring stanja tal. Zavezanec je tudi upravljavec naprave iz drugega odstavka prejšnjega člena;

24. zračno suh vzorec tal je vzorec tal, posušen pri temperaturi 40 °C. Vsebuje manjšo količino vlage, ki se ob pravilnem skladiščenju ne spreminja.

II. OBSEG IN PARAMETRI OBRATOVALNEGA MONITORINGA

4. člen

(obseg obratovalnega monitoringa stanja tal)

Obratovalni monitoring stanja tal obsega:

- odvzem vzorcev tal,
- zapis o vzorčenju tal,
- shranjevanje in prevoz vzorcev tal,
- prevzem vzorcev tal v laboratoriju,
- predpripravo vzorcev tal v laboratoriju,
- merjenje in analizo parametrov odvzetih vzorcev tal,
- vrednotenje rezultatov analiz in vpliva glede na posamezne parametre, ki so predmet obratovalnega monitoringa stanja tal, in
- izdelavo poročila o opravljenih meritvah, analizah in vrednotenjih iz prejšnje alineje.

5. člen

(določitev vzorčnih mest)

(1) Vzorčna mesta morajo biti določena tako, da:

- omogočajo zaznavo in spremljanje vplivov na stanje tal zaradi delovanja zavezanca in
- se zagotovijo podatki o lastnostih tal in vsebnostih onesnaževal v tleh v skladu z zahtevami iz priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Vzorčna mesta se določijo v okoljevarstvenem dovoljenju na podlagi predloga načrta vzorčenja iz elaborata iz 16. člena tega pravilnika, ki ga izdelata izvajalec obratovalnega monitoringa, ob upoštevanju zahtev iz 7. člena tega pravilnika. Določijo se tako, da zagotavljajo podatke o vsebnosti onesnaževal v tleh na najmanj enem vzorčnem mestu na območju naprave. Predlog določitve vzorčnih mest mora biti strokovno utemeljen in obrazložen.

(3) Poleg vzorčnih mest iz prejšnjega odstavka se za vzorčenje parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal izberejo tudi dodatna vzorčna mesta, če iz poročila o obratovalnem monitoringu stanja tal izhaja, da na podlagi vzorčnih mest iz prejšnjega odstavka ni mogoče prepoznati naključnega onesnaževanja tal, ali če je to potrebno zaradi povečanja zanesljivosti rezultatov obratovalnega monitoringa stanja tal. Dodatna vzorčna mesta predlaga izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi strokovne presoje. Predlog dodatnega vzorčnega mesta mora biti v poročilu o obratovalnem monitoringu stanja tal strokovno utemeljen in obrazložen v ločenem poglavju z upoštevanjem zahtev iz priloge 1 tega pravilnika.

(4) Lokacije vzorčnih mest se določijo v okoljevarstvenem dovoljenju s koordinatami v državnem koordinatnem sistemu in prikažejo na topografski osnovi za raven merila 1:5.000 oziroma v drugem ustreznem merilu.

6. člen

(ureditev vzorčnega mesta)

(1) Zavezanec mora zagotoviti, da je meritve na predlaganih stalnih vzorčnih mestih mogoče izvajati merilno neoporečno, tehnično ustrezno in brez nevarnosti za izvajalca obratovalnega monitoringa, in sicer tako, da je:

- vzorčno mesto lahko dostopno,
- vzorčno mesto primerno očiščeno (npr. odstranitev zarasti, odstranitev oziroma preprečitev odlaganja materiala),
- vzorčno mesto zavarovano pred poškodbami,
- površina tal znotraj vzorčnega mesta najmanj 5 m² in največ 100 m² in
- raba tal znotraj vzorčnega mesta enaka in mora v času veljavnosti okoljevarstvenega dovoljenja ostati nespremenjena.

(2) Površina vzorčnega mesta iz prejšnjega odstavka je zaradi različnih ovir na območju naprave, kakor so stavbe, skale, vodne površine, tlakovane ali z drugimi materiali utrjene površine, lahko tudi manjša, kar mora izvajalec obratovalnega monitoringa v predlogu načrta vzorčenja iz elaborata iz 16. člena tega pravilnika strokovno utemeljiti in obrazložiti.

(3) Zavezanec mora na vzorčnih mestih preprečiti kakršnokoli premeščanje ali poseganje v sloje tal ali na površino tal, razen če gre za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal v skladu s tem pravilnikom.

(4) Zavezanec mora ob koncu vsakega opazovalnega obdobja zagotoviti preveritev ustreznosti vsakega vzorčnega mesta.

7. člen

(način in globina vzorčenja)

(1) Na vsakem vzorčnem mestu se določi najmanj 10 in največ 25 odzemnih mest. Odzemna mesta morajo biti znotraj posameznega vzorčnega mesta razporejena čim bolj enakomerno. Na vsakem odzemnem mestu se odvzamejo enote tal v vsakem sloju tal v skladu s prilogo 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Globine vzorčenja na vzorčnih mestih se določijo v okoljevarstvenem dovoljenju na podlagi predloga načrta vzorčenja iz elaborata iz 16. člena tega pravilnika. Predlog določitve globine vzorčenja na vzorčnih mestih mora biti v elaboratu iz 16. člena tega pravilnika strokovno utemeljen in obrazložen.

(3) Poleg globin vzorčenja iz prejšnjega odstavka se za vzorčenje parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal izberejo tudi dodatne globine vzorčenja, če iz poročila o obratovalnem monitoringu stanja tal izhaja, da na podlagi globin vzorčenja iz prejšnjega odstavka ni mogoče prepoznati naključnega onesnaževanja tal, ali če je to potrebno zaradi povečanja zanesljivosti rezultatov obratovalnega monitoringa stanja tal. Dodatne globine vzorčenja predlaga izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi strokovne presoje in z upoštevanjem zahtev iz priloge 1 tega pravilnika. Predlog dodatnih globin vzorčenja mora biti v poročilu o obratovalnem monitoringu stanja tal strokovno utemeljen in obrazložen v ločenem poglavju z upoštevanjem zahtev iz priloge 1 tega pravilnika.

8. člen

(parametri obratovalnega monitoringa stanja tal)

(1) Parametri obratovalnega monitoringa stanja tal se določijo v okoljevarstvenem dovoljenju na podlagi predloga, ki ga k vlogi za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja priloži zavezanec, izdela pa izvajalec obratovalnega monitoringa.

(2) Obratovalni monitoring stanja tal zaradi ugotavljanja vpliva izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, vključuje monitoring parametrov zadevnih nevarnih snovi, za katere je verjetno, da bodo najdene na območju naprave, z upoštevanjem možnosti onesnaženja tal na območju naprave, določenih v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

(3) V predlogu parametrov iz prejšnjega odstavka je treba strokovno utemeljiti in obrazložiti razloge za vključitev ali nevključitev v program obratovalnega monitoringa stanja tal vsake od naslednjih snovi:

- parametre stanja tal iz predpisa, ki ureja stanje tal, za katere so določeni okoljski standardi kakovosti, in
- zadevne nevarne snovi, določene v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

(4) Obratovalni monitoring stanja tal zaradi ugotavljanja vpliva izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprav, ki niso naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, vključuje:

- parametre stanja tal iz predpisa, ki ureja stanje tal, za katere so določeni okoljski standardi kakovosti, in
- kemijske parametre iz predpisa, ki ureja pitno vodo, če gre za napravo na vodovarstvenem območju v skladu s predpisi, ki urejajo vode.

(5) K predlogu parametrov iz prejšnjega odstavka je treba priložiti strokovno utemeljitev in obrazložitev razlogov za vključitev ali nevključitev vsake od snovi v program obratovalnega monitoringa stanja tal.

(6) V okoljevarstvenem dovoljenju se kot parameter obratovalnega monitoringa stanja tal določi tudi katerikoli drug parameter, če se pri izvedbi monitoringa stanja podzemne vode v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring stanja podzemne vode, zaznajo povečane koncentracije kemijskih parametrov iz predpisa, ki ureja pitno vodo, ali kateregakoli parametra, ki je vključen v obratovalni monitoring stanja podzemne vode.

9. člen

(pogostost in čas vzorčenja)

(1) Vzorčenje in meritve parametrov v tleh zaradi ugotavljanja vpliva izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, se izvajajo enkrat letno na deset let v istem mesecu, v katerem so izvedene meritve ničelnega stanja tal v skladu s 4. točko priloge 1 tega pravilnika. V primeru izrednih vremenskih razmer (npr. poplave, sneg, nasičenost tal z vodo, zmrznjena tla) se čas vzorčenja zamakne. Zamik vzorčenja je treba v poročilu o obratovalnem monitoringu stanja tal obrazložiti in utemeljiti.

(2) Pogostost vzorčenja in meritev parametrov v tleh zaradi ugotavljanja vpliva dejavnosti ali obratovanja naprav, ki niso naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, se določi za vsako napravo posebej, vendar ne manj pogosto, kakor je določeno v prejšnjem odstavku.

(3) Pogostost vzorčenja in meritev se določi v okoljevarstvenem dovoljenju na podlagi predloga načrta vzorčenja iz elaborata iz 16. člena tega pravilnika. Predlog pogostosti vzorčenja in meritev mora vključevati strokovno utemeljitev in obrazložitev predlagane pogostosti iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) V okoljevarstvenem dovoljenju se pogostost vzorčenja in meritev poveča zaradi povečanja zanesljivosti rezultatov obratovalnega monitoringa stanja tal, če se pri izvedbi monitoringa stanja podzemne vode v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring stanja podzemne vode, zaznajo povečane koncentracije enega ali več parametrov iz drugega in četrtega odstavka prejšnjega člena.

10. člen

(odvzem vzorcev in zapis o vzorčenju)

(1) Za odvzem in pripravo vzorcev tal se uporabljajo metode in oprema, določene v prilogi 2 tega pravilnika.

(2) Ob prevzemu vzorcev v laboratoriju je treba izpolniti sprejemni list na obrazcu iz priloge 4, ki je sestavni del tega pravilnika, ali na primerljivem obrazcu, ki vsebuje vse vsebine obrazca iz priloge 4 tega pravilnika.

(3) Ob vsakem odvzemu vzorcev na območju naprave v okviru obratovalnega monitoringa stanja tal je treba izpolniti zapis o vzorčenju tal na obrazcu iz priloge 3, ki je sestavni del tega pravilnika.

III. METODOLOGIJA VZORČENJA, MERJENJA, ANALIZIRANJA IN OBDELAVE VZORCEV

11. člen

(vzorčenje in analizne metode)

(1) Vzorčenje, prevoz in hranjenje vzorcev tal se izvede v skladu z zahtevami iz priloge 2 tega pravilnika v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025 ali v skladu z drugim enakovrednim mednarodno priznanim standardom.

(2) Posode za vzorce, razpošiljanje in shranjevanje vzorcev ter priprava vzorcev za analizo ne smejo vplivati na rezultate meritev. Vzorce je treba hraniti v posodah iz materialov, kakor je določeno s standardom ISO 10381-2 ali drugim enakovrednim mednarodno priznanim standardom.

(3) Za analize vzorcev glede na vsebnost parametrov iz 8. člena tega pravilnika se uporabljajo analizne metode, vključno z laboratorijskimi, terenskimi in on-line metodami, ki so validirane in dokumentirane v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025 ali drugim enakovrednim mednarodno priznanim standardom in temeljijo na:

- merilni negotovosti 50 odstotkov ali manj ($k = 2$) in

- meji določljivosti, ki znaša 30 odstotkov ali manj od najnižje vrednosti, opredeljene v okoljskem standardu kakovosti ali predpisu, ki ureja stanje tal.

(4) Če za dani parameter iz 8. člena tega pravilnika zahtev za mejo določljivosti iz druge alineje prejšnjega odstavka ni mogoče opredeliti, se ta določi v skladu z rezultati validacije analizne metode iz prejšnjega odstavka.

(5) Če za dani parameter iz 8. člena tega pravilnika ni na voljo analiznih metod, ki izpolnjujejo merila v skladu s tretjim odstavkom tega člena, se za analizo uporabi najboljša razpoložljiva metoda, ki ne povzroča nesorazmerno visokih stroškov, ki mora biti validirana ter strokovno utemeljena in obrazložena v poročilu o obratovalnem monitoringu stanja tal.

IV. VREDNOTENJE VPLIVA NA TLA

12. člen

(vrednotenje parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal)

(1) Sprememba vsebnosti posameznega parametra obratovalnega monitoringa stanja tal (v nadaljnjem besedilu: sprememba vsebnosti parametra) na posameznem vzorčnem mestu se izračuna kot razlika med povprečno vrednostjo parametra, ki je vključen v obratovalni monitoring stanja tal, in istega parametra, podanega oziroma izmerjenega v posnetku ničelnega stanja vzorčnega mesta v isti globini vzorčenja, po naslednji enačbi:

$$\Delta = C(N1) - C(N2),$$

kjer je:

- Δ : sprememba vsebnosti parametra,
- $C(N1)$: vsebnost posameznega izmerjenega parametra na vzorčnem mestu v isti globini vzorčenja,
- $C(N2)$: vsebnost posameznega izmerjenega oziroma podanega parametra v posnetku ničelnega stanja vzorčnega mesta v isti globini vzorčenja.

(2) Sprememba vrednosti parametra je različna takrat, kadar se interval, v katerem je podana povprečna vrednost parametra z merilno negotovostjo, v celoti ne prekriva z intervalom vsebnosti parametra v posnetku ničelnega stanja vzorčnega mesta.

(3) Ničelno stanje vzorčnega mesta se določi s koncentracijo posameznega parametra v tleh in njeno variabilnostjo. Variabilnost obsega heterogenost vzorčnega mesta in merilno negotovost analitskih postopkov. Za ugotovitev heterogenosti ničelnega stanja posameznega vzorčnega mesta je treba odvzeti najmanj tri povprečne vzorce tal iz vsakega sloja tal v skladu z zahtevami iz priloge 2 tega pravilnika, tako da vsak povprečni vzorec tal pokrije sorazmerni del, skupaj pa celoto vzorčnega mesta, ter izdelati analizo:

- osnovnih parametrov tal,
- parametrov v tleh glede na obremenitve tal zaradi obstoječe ali pretekle rabe in
- parametrov v tleh glede na predvidene obremenitve tal.

(4) Pri izračunu povprečnih vrednosti iz tega člena se:

- rezultat analize opredeli kot polovica vrednosti meje določljivosti za ta parameter, kadar je izmerjena koncentracija parametra pod mejo določljivosti, in
- za parametre, ki so vsota koncentracij več parametrov, vrednosti izmerjenih koncentracij, ki ne dosega meje določljivosti za posamezno snov, opredeli kot nič.

(5) Če je določenih več vzorčnih mest, se razlika iz prvega in drugega odstavka tega člena izračuna za vsak posamezen parameter za vsako globino na vsakem vzorčnem mestu.

13. člen

(vrednotenje vpliva na stanje tal)

Na podlagi vrednotenja parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal zaradi ugotavljanja vpliva izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprav iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ali zaradi ugotavljanja vpliva izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprav, ki niso naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, se ugotovi, ali gre za čezmerno obremenitev.

V. POROČILO TER EVIDENTIRANJE IN SPOROČANJE PODATKOV

14. člen

(poročilo o obratovalnem monitoringu stanja tal)

(1) Izvajalec obratovalnega monitoringa mora za vsako koledarsko leto izvajanja obratovalnega monitoringa stanja tal izdelati poročilo o obratovalnem monitoringu stanja tal (v nadaljnjem besedilu: poročilo).

(2) Poročilo mora vsebovati podatke o:

1. izvajalcu obratovalnega monitoringa (firma in sedež pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika),
2. zavezancu (firma in sedež) in njegovi dejavnosti,
3. vzorčnih mestih za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal,
4. vrsti meritev in obsegu parametrov v skladu s 8. členom tega pravilnika, ki so vključeni v obratovalni monitoring stanja tal,
5. pogostosti in času vzorčenja,
6. načinu in uporabljenih metodah vzorčenja,
7. opremi za vzorčenje, vključno s kakovostjo merilne opreme,
8. pogojih hrambe vzorcev v trajnem arhivu,
9. izmerjenih vrednostih parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal,

10. uporabljenih analiznih metodah in merilni opremi ter merilni negotovosti in meji določljivosti uporabljenih analiznih metod,
11. rezultatih vsake posamezne meritve na vsakem vzorčnem mestu v skladu z 12. členom tega pravilnika,
12. vrednotenju vpliva na stanje tal v skladu s prejšnjim členom,
13. sklepnih ugotovitev o vplivu na tla, vključno z opredelitvijo morebitne čezmerne obremenitve, in
14. kontaktno osebo izvajalca obratovalnega monitoringa za zagotavljanje dodatnih informacij glede vzorčenja tal in interpretacijo podatkov o vzorčenju in rezultatih analize tal.

(3) Sklepne ugotovitve iz 13. točke prejšnjega odstavka morajo vključevati strokovno obrazložitev vrednotenja vpliva na stanje tal in morebitne opredelitve čezmerne obremenitve z vidika kemijske in pedološke stroke ter končno skupno mnenje o vplivu na stanje tal in o morebitni ugotovljeni čezmerni obremenitvi tal ob hkratnem upoštevanju kemijskega in pedološkega vidika zaradi:

- izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ali
- izvajanja dejavnosti ali obratovanja naprav, ki niso naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

(4) Poročilo mora poleg podatkov iz tretjega odstavka tega člena vsebovati tudi:

- podatke o posnetku ničelnega stanja, če gre za prvo poročilo, izdelano v skladu s tem pravilnikom,
- opis in fotografije vsakega vzorčnega mesta,
- ugotovitve o preveritvi ustreznosti vsakega vzorčnega mesta in
- ugotovitve o morebitnih odstopanjih od zahtev iz 6. člena tega pravilnika.

(5) K poročilu morajo biti priloženi zapisi o vzorčenju tal na obrazcih iz priloge 3 tega pravilnika.

(6) Poročilo zavezanec na obrazcih, ki jih ministrstvo, pristojno za okolje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), objavi na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za okolje, v elektronski obliki pošlje ministrstvu najpozneje do 31. marca za preteklo leto izvajanja obratovalnega monitoringa.

15. člen

(hramba podatkov in poročil)

(1) Podatki iz poročila se hranijo trajno kot del informacijskega sistema okolja v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

(2) Poročilo mora zavezanec hraniti ves čas obratovanja naprave. Če je zavezancu izdana odločba za izvedbo ukrepov ob prenehanju obratovanja naprave, hrani vse verzije poročila do zaključka izvedbe teh ukrepov.

VI. OSNOVE ZA DOLOČITEV PROGRAMA OBRATOVALNEGA MONITORINGA STANJA TAL

16. člen

(osnove za določitev programa obratovalnega monitoringa stanja tal)

(1) Osnove za izdelavo programa obratovalnega monitoringa stanja tal so podatki in informacije iz priloge 1 tega pravilnika, ki jih v obliki elaborata izdela izvajalec obratovalnega monitoringa.

(2) Če gre za napravo, za katero je predpisana izdelava izhodiščnega poročila v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, lahko elaborat iz prejšnjega odstavka vključuje le tiste podatke in informacije iz priloge 1 tega pravilnika, ki niso vključeni v izhodiščno poročilo, če podatki in informacije iz izhodiščnega poročila ustrezajo zahtevam iz priloge 1 tega pravilnika in ministrstvo razpolaga s tem izhodiščnim poročilom.

(3) Elaborat iz prvega odstavka tega člena mora biti izdelan kot enotno in celovito gradivo ob hkratnem upoštevanju kemijskega in pedološkega vidika.

VII. POGOJI, KI JIH MORA IZPOLNJEVATI POOBLAŠČENI IZVAJALEC OBRATOVALNEGA MONITORINGA STANJA TAL

17. člen

(pooblastilo za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal)

Pooblastilo za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal (v nadaljnjem besedilu: pooblastilo) se izda v obsegu, za katerega zaprosi oseba glede na vrsto, področje in obseg izvajanja obratovalnega monitoringa stanja tal, če izpolnjuje pogoje za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal iz zakona, ki ureja varstvo okolja, in tega pravilnika.

18. člen

(podrobnejši tehnični pogoji za pridobitev pooblastila)

(1) Oseba iz prejšnjega člena mora glede usposobljenosti za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal izpolnjevati naslednje tehnične pogoje:

1. ima laboratorij z veljavno akreditacijsko listino v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025;
2. je usposobljena za analizo parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal, katerih meritve izvaja, kar dokazuje na naslednji način:
 - s prilogo k akreditacijski listini za akreditirane analizne metode,
 - z dokazilom, v katerem so za vsakega od parametrov, na katerega se nanaša vloga za pridobitev pooblastila, dokumentirana merila za analizne metode iz 11. člena tega pravilnika, ki vključujejo navedbo merilne negotovosti in meje določljivosti, in

- s potrdilom o udeležbi v programih preverjanja strokovne usposobljenosti, ki zajemajo analizne metode za parametre, na katere se nanaša vloga za pridobitev pooblastila, pri koncentracijah, ki so značilne za programe monitoringa stanja tal v skladu s pravilnikom, ki ureja monitoring stanja tal ali
 - z rezultati analiz dostopnih referenčnih materialov, ki so reprezentativni za zbrane vzorce in vsebujejo ustrezne ravni koncentracij glede na okoljske standarde kakovosti za ugotavljanje stanja tal v skladu s predpisom, ki ureja stanje tal;
3. je usposobljena za vzorčenje in terenski opis tal in ima:
- zaposleno vsaj eno osebo, ki mora imeti v skladu s predpisi, ki urejajo visoko šolstvo, najmanj izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje agronomske ali gozdarske smeri ali druge naravoslovno tehnične smeri s pridobljeno tretjo stopnjo izobrazbe, v okviru katere so pridobljena znanja s področja nastanka in klasifikacije tal, lastnosti tal ter procesov v tleh, z najmanj tremi leti delovnih izkušenj s področja tal, in ki je izdelala najmanj tri strokovne študije, iz katerih je razvidno, da je strokovno usposobljena za vzorčenje tal in ima izkušnje pri določanju parametrov terenskega opisa tal in lastnosti tal, ali
 - sklenjeno podizvajalsko pogodbo z eno ali več osebami, ki izpolnjujejo zahteve iz prejšnje alineje;
4. z najmanj tremi obstoječimi referencami (izdelana strokovna študija, potrdilo o udeležbi na izobraževanju ipd.) iz obdobja zadnjih štirih let izkazuje poznavanje zakonodaje s področij stanja tal in monitoringa stanja tal.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal usposobljena tudi oseba, ki izpolnjuje naslednje tehnične pogoje in ima:

- zaposleno vsaj eno osebo, ki izpolnjuje zahteve iz prve alineje 3. točke prejšnjega odstavka, in
- sklenjeno podizvajalsko pogodbo z eno ali več osebami, ki izpolnjujejo zahteve iz 1., 2. in 4. točke prejšnjega odstavka.

(3) Programe preverjanja strokovne usposobljenosti iz tretje alineje 2. točke prvega odstavka tega člena organizirajo akreditirane, mednarodno ali nacionalno priznane organizacije, ki izpolnjujejo zahteve ISO/IEC 17043 ali drugega enakovredno mednarodno priznanega standarda. Rezultati udeležbe v teh programih se ocenijo na podlagi sistemov točkovanja, določenih v ISO/IEC 17043, ISO-13528 ali drugem enakovrednem mednarodno priznanem standardu.

19. člen

(vloga za pridobitev pooblastila)

(1) Vloga za pridobitev pooblastila mora vsebovati podatke o vlagatelju (osebno ime in naslov stalnega ali začasnega bivališča oziroma firmo in sedež osebe) ter navedbo postopkov in parametrov v sklopu izvajanja obratovalnega monitoringa stanja tal, na katere se nanaša vloga za pridobitev pooblastila.

(2) Vlogi iz prejšnjega odstavka je treba priložiti tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena, če jih ministrstvo ne more pridobiti po uradni dolžnosti. Dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena so:

1. akreditacijska listina preskuševalnega laboratorija v skladu s standardom SIST EN ISO /IEC 17025,
2. priloge k akreditacijski listini za preskusne metode,
3. seznam vseh parametrov v sklopu obratovalnega monitoringa stanja tal, na katere se nanaša vloga za pridobitev pooblastila, z navedbo validiranih in dokumentiranih analiznih metod, ki jih uporablja za analizo posameznega parametra, ter navedbo merilne negotovosti in meje določljivosti za analizo vsakega posameznega parametra,
4. potrdila o udeležbi v programih preskušanja strokovne usposobljenosti za parametre obratovalnega monitoringa stanja tal,
5. potrdila o analizah dostopnih referenčnih materialov, ki so reprezentativni za zbrane vzorce in vsebujejo ustrezne ravni koncentracij glede na programe monitoringa stanja tal v skladu s predpisom, ki ureja monitoring stanja tal,
6. dokazilo o zaposlitvi ali sklenjena podizvajalska pogodba z osebo iz 3. točke prvega odstavka prejšnjega člena,
7. seznam treh študij, ki se nanašajo na opis pedoloških značilnosti in izvajanje vzorčenja tal in jih je izdelala oseba iz prejšnje alineje, in
8. seznam najmanj treh referenc iz 4. točke prvega odstavka prejšnjega člena, ki jih je vlagatelj vloge za pridobitev pooblastila izdelal, ali dokazil o njegovi udeležbi na strokovnih izpopolnjevanjih, posvetovanjih, seminarjih ali drugih oblikah izobraževanja z omenjenega področja v zadnjih štirih letih, če gre za dokazovanje izpolnjevanja pogojev iz 4. točke prvega odstavka prejšnjega člena.

(3) Če je vlagatelj oseba iz drugega odstavka prejšnjega člena, je treba k vlogi iz prvega odstavka tega člena priložiti dokazila iz prvega odstavka prejšnjega člena, če jih ministrstvo ne more pridobiti po uradni dolžnosti. Dokazila o izpolnjevanju pogojev iz drugega odstavka prejšnjega člena so:

- seznam najmanj treh študij, ki se nanašajo na opis pedoloških značilnosti in izvajanje vzorčenja tal in jih je izdelala oseba iz prve alineje drugega odstavka prejšnjega člena,
- sklenjena podizvajalska pogodba z osebo iz druge alineje drugega odstavka prejšnjega člena, ki ji morajo biti priložena dokazila o izpolnjevanju pogojev iz 1., 2., 3., 4., 5., 7. in 8. točke prejšnjega odstavka, in
- seznam najmanj treh referenc iz 4. točke prvega odstavka prejšnjega člena, ki jih je vlagatelj vloge za pridobitev pooblastila izdelal, ali dokazil o njegovi udeležbi na strokovnih izpopolnjevanjih, posvetovanjih, seminarjih ali drugih oblikah izobraževanja z omenjenega področja v zadnjih štirih letih, če gre za dokazovanje izpolnjevanja pogojev iz 4. točke prvega odstavka prejšnjega člena.

20. člen

(podrobnejši razlogi za odvzem pooblastila)

Podrobnejši razlogi za odvzem pooblastila so, če pooblaščen izvajalec obratovalnega monitoringa stanja tal več kot dvakrat:

- zaporedoma ne sodeluje ali neuspešno sodeluje v mednarodnem medlaboratorijskem primerjalnem preskušanju ali v jih za pooblašcene izvajalce obratovalnega monitoringa stanja tal organizira ministrstvo,
- ne izvede obratovalnega monitoringa stanja tal na vzorčnih mestih v skladu s tem pravilnikom,
- ne izvede obratovalnega monitoringa stanja tal za parametre v skladu s tem pravilnikom,
- ne izvede obratovalnega monitoringa stanja tal s pogostostjo v skladu s tem pravilnikom,
- ne izvede obratovalnega monitoringa stanja tal z uporabo metod iz tega pravilnika,
- ne izvede vrednotenja parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal ali ga izvede v nasprotju s tem pravilnikom ali
- ne izdelava poročila o obratovalnem monitoringu stanja tal v skladu s tem pravilnikom.

VIII. PREHODNE IN KONČNI DOLOČBI

21. člen

(veljavnost pooblastil)

Osebe, ki imajo pooblastilo za izvajanje obratovalnega monitoringa tal v skladu s Pravilnikom o obratovalnem monitoringu pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Uradni list RS, št. 55/97, 41/04 – ZVO-1 in 99/13), lahko izvajajo obratovalni monitoring stanja tal v skladu s tem pravilnikom do izteka njegove veljavnosti.

22. člen

(poročila o obratovalnem monitoringu pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla)

(1) Poročila o obratovalnem monitoringu pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla, izdelana in predložena ministrstvu v skladu z dosedanjimi predpisi do uveljavitve tega pravilnika, se v obstoječi obliki trajno hranijo pri ministrstvu.

(2) Poročila o obratovalnem monitoringu za leti 2015 in 2016 se izdelajo in predložijo ministrstvu v skladu z dosedanjimi predpisi.

(3) Poročila iz prejšnjega odstavka se hranijo na način in v obliki iz prvega odstavka tega člena.

23. člen

(dokončanje postopkov)

Vloge za pridobitev pooblastila za izvajanje obratovalnega monitoringa pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla, vložene do uveljavitve tega pravilnika, se štejejo za vloge za pridobitev pooblastila za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal v skladu s tem pravilnikom.

24. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o obratovalnem monitoringu pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Uradni list RS, št. 55/97, 41/04 – ZVO-1 in 99/13), razen določb 6., 7., 8. in 9. člena, ki se uporabljajo do 18. decembra 2015, v delu, ki se nanaša na kompost in digestat.

25. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-50/2015

Ljubljana, dne 14. julija 2015

EVA 2015-2550-0086

Irena Majcen l.r.

Ministrica

za okolje in prostor

[Priloga 1: Osnove za izdelavo programa obratovalnega monitoringa stanja tal](#)

[Priloga 2: Odvzem in priprava vzorcev](#)

[Priloga 3: Zapis o vzorčenju tal](#)

[Priloga 4: Sprejemni list vzorcev tal za obratovalni monitoring stanja tal](#)